

สว ๒๕๕๐. อนุกรมวิธานและการใช้ประโยชน์ของพืชสกุลคราม (วงศ์ถั่ว) ในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ศ. ดร. ประนอม จันทโรนัย

บทคัดย่อ

การศึกษาพืชสกุลครามในประเทศไทย โดยศึกษาตัวอย่างพรรณไม้แห้งจากพิพิธภัณฑ์พืชและเก็บตัวอย่างภาคสนาม พบจำนวน 34 ชนิด 1 ชนิดย่อย และ 3 พันธุ์ บรรยายลักษณะ วาดภาพลายเส้น สร้างรูปวิธานจำแนกชนิดและพันธุ์ มีพืชที่พบครั้งแรกในประเทศไทย จำนวน 2 ชนิด ได้แก่ *Indigofera aralensis* และ *I. scabrida* มีพืชที่เป็นพืชถิ่นเดียวของประเทศไทย จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ *I. hendecaphylla* var. *siamensis*, *I. kerrii*, *I. laxiflora* และ *I. thailandica* มีพืชคาดว่าเป็นชนิดใหม่ จำนวน 2 ชนิด ศึกษาเรณูวิทยาซึ่งผ่านกรรมวิธีอะซีโดไลซิส โดยศึกษากว้างกล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสง และกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด จำนวน 10 ชนิด พบว่า เรณูเป็นเม็ดเดี่ยว สมมาตรแบบรัศมี มีขั้วแบบ isopolar เป็นเรณูขนาดเล็กและขนาดกลาง รูปร่างเรณูเป็นแบบ prolate spheroidal, subprolate หรือ perprolate มีช่องเปิดแบบ tricolporate ลวดลายของผนังชั้นนอกเป็นแบบ perforate, reticulate หรือ rugulate ศึกษากายวิภาคศาสตร์โดยการลอกผิวใบทั้งหลังใบและท้องใบ จำนวน 8 ชนิด พบว่า ลักษณะของโทรโคมสามารถนำข้อมูลมาใช้ร่วมกับฐานวิทยา เพื่อให้การจำแนกมีความชัดเจนมากขึ้น ชนิดของปากใบและรูปร่างของช่องเอริโอล และ ปลายเส้นใบย่อยในช่องเอริโอล ไม่สามารถนำมาจำแนกชนิดได้

Sawai Mattapha. 2007. **The Taxonomy and Utilization of the Genus *Indigofera* L. (Leguminosae) in Thailand.** Master of Science Thesis in Biology Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Prof.Dr. Pranom Chantaranothai

ABSTRACT

The taxonomy of the genus *Indigofera* L. in Thailand was studied. The plant specimens were investigated from herbaria and collected from the fields. Thirty-four species with one subspecies and three varieties were recognised. Descriptions, illustrations and keys are provided. *Indigofera aralensis* and *I. scabrida* are new records for Thailand. Four endemic species are found, namely *I. hendecaphylla* var. *siamensis*, *I. kerrii*, *I. laxiflora* and *I. thailandica*. Two unknown species are expected to be new species. Acetolysed pollen of ten species was investigated using light microscopy and scanning electron microscopy. The pollen is monad, isopolar, small to medium in size, prolate spheroidal, subprolate or perprolate in shape and tricolporate, with a perforate, reticulate or rugulate exine surface. The epidermal anatomy of leaflets of eight species was investigated using peeling method technique. Trichome types, not stomatal types, shape of areoles and veinlet endings inside areole, can be clearly supported the classification of macromorphological evidence for species.